

Priprava in analiza govornega nastopa z uporabo IKT

Preparation and Analysis of Oral Presentation by Using ICT

Stanka Rakar, Marija Mežnarec

OŠ Koroška Bela Jesenice

stanka.zupancic@telesat.si

marija.meznarec@guest.arnes.si

Povzetek

Otroci so doma pripravili govorni nastop, pri katerem so na različne načine iskali informacije, ki so jih predstavili v govornem nastopu. V šoli sva jim predstavili na kakšen način vse lahko pridobivajo informacije: iz knjig, revij, preko interneta. V raziskavi, ki sva jo izvedli po končani nalogi, sva ugotavljali, katere vire so uporabili. Ugotovili sva, da je večina otrok, s pomočjo staršev, informacije in slikovno gradivo za predstavitev dane naloge, iskala in našla s pomočjo računalnika in interneta.

Govorni nastop sva v šoli posneli in ga kasneje prikazali učencem. Pri delu sva uporabili kamero, računalnik in projektor. Posnetke sva uporabili za ogled govornega nastopa in za analizo le tega. Otrokom sva predstavili kriterije ocenjevanja, nato pa smo skupaj analizirali in ocenjevali nastope.

Otroci so bili nad uporabo IKT navdušeni in si želijo še več takega pouka.

Za to metodo dela sva se odločili, ker otroci v tem obdobju že radi uporabljajo računalnik, predvsem za igranje raznih igrvic. Želeli sva jim približati računalnik tudi kot vir raznih informacij. V tem primeru so iskali razne podatke in slike na dano temo govornega nastopa. Poleg tega sva želeli učencem prikazati uporabo kamere. Na koncu so si svoj nastop lahko še ogledali. Učenci so s pomočjo posnetka videli sebe pri govornem nastopu in zraven analizirali, kaj jim je šlo dobro, kaj pa bi lahko še izboljšali.

Ključne besede: govorni nastop, pridobivanje informacij, IKT

Abstract

Pupils prepared their oral presentation at home using different sources: books, magazines, internet. At school we informed them how to gain different pieces of information. After pupils' oral presentations we gave a questionnaire to all the pupils in order to find out what kind of sources they used. The majority of pupils found the information and pictures/photos on the internet. Parents often helped them.

We filmed all oral presentations and later pupils watched themselves on the video. We needed a camera, a computer and a projector. Videos were used for self-analysis of every single pupil. Based on the assessment criteria pupils could analyse and assess their presentations.

Pupils liked ICT a lot and they would like to use it even more often.

We used this method because pupils at that age start to use computer mostly for playing computer games. We wanted to present them the computer as a source of different information. They had to find different data and pictures/photos in order to prepare their oral presentation. We also used a camera and we filmed pupils because they could analyse themselves and they could find new ways to improve their presentations in the future.

Keywords: oral presentation, acquiring information, Information and Communication Technologies (ICT)

1 Uvod

1.1 Govorni nastopi

Pri pouku slovenščine v prvem razredu se morajo učenci predstaviti tudi z govornimi nastopi. Temo določi učitelj glede na učni načrt, učenci pa se nanj doma s pomočjo različnih virov pripravijo in vire v nastopu tudi navedejo.

Računalniško opismenjevanje postaja ena izmed prednostnih nalog šolanja, zato spodbujamo uporabo računalnika in medmrežja. Učenci lahko poleg knjižnih virov uporabijo tudi internetne.

Ključ do dobre ocene pri govornem nastopu ni le vsebinsko kvalitetno besedilo (zanimivost teme, pestrost besedišča, poljudna predstavitev z razlago strokovnih izrazov, členitev na uvod, jedro in zaključek ...), ravno tako pomembna je sama predstavitev, posebej stik z gledalci oz. poslušalci. Govor naj bo zato glasen in jasen, izrazi (večinoma) knjižni, pogled naj ne bo uprt v tla ali steno, govorec naj spremlja svoje občinstvo. Govorni nastop ni le na pamet naučeno govorjenje pripravljenega besedila.

Vselej smo navdušeni nad tistimi, ki v nastop vpletejo svojo ustvarjalnost ter poiščejo nove možnosti podajanja informacij. Tako si nekateri izberejo dialog z občinstvom (med nastop vpletejo tudi vprašanja in svoje občinstvo nagovorijo), drugi pripravijo pravo mini igro (monoigro), nekateri prinesejo raznovrstne rekvizite, izdelke, pripomočke, slikovno gradivo, plakate, s katerimi še ponazorijo povedano. Vse to pripomore k dobri oceni.

Kasneje v višjih razredih si lahko pripravijo tudi računalniško predstavitev, a tudi ta naj bo opremljena zgolj s ključnimi besedami in ne s celim besedilom govornega nastopa.

Govorni nastop lahko zabeležimo tako, da ga posnamemo s kamero.

2 Osrednji del

Na govorni nastop, ki ga ocenimo, se v šoli pripravljamo že celo leto.

Dejavnosti s katerimi se učimo govorno nastopiti:

- vsak dan otroci v jutranjem krogu pripovedujejo, kako so preživeli prejšnji dan;
- v ponedeljek zjutraj vsak otrok pove, kako je preživel vikend;
- vsak petek imamo dan igrač in vsak otrok opiše in čimveč pove o svoji igrački, ki jo prinese od doma;
- otroci predstavijo svojo družino in čimveč povejo o njej;

- otroci pripovedujejo vsebino pravljice, ki so jim jo doma prebrali starši za projekt Bralni nahrbtnik;
- opisujejo slike.

2.1 Dejavnosti pred govornim nastopom

1. Staršem na roditeljskem sestanku predstaviva, kako lahko z otroki pripravijo govorni nastop. Opozoriva jih na to, da naj bodo otroci čimbolj samostojni pri pripravi nastopa in naj starši ne delajo namesto njih. Pomagajo naj jim le pri iskanju informacij (tehnična pomoč pri branju, iskanju po internetu, tiskanju slikovnega gradiva, ki pa naj ga otroci potem uredijo sami v obliki plakatov). Predstaviva jim tudi kriterije za ocenjevanje.
2. Staršem poveva, da bova govorne nastope posneli in jih prosiva, da vsi, ki dovolijo snemanje, podpišejo izjavo, ki sva jo pripravili.

S TEM PODPISOM DOVOLJUJEM UČITELJICAMA, DA POSNAMETA GOVORNI NASTOP MOJEGA OTROKA _____ IN DA POSNETKE UPORABITA ZA INTERNO UPORABO V RAZREDU (ZA ANALIZO GOVORNEGA NASTOPA) IN ZA PRIKAZ GOVORNIH NASTOPOV NA KONFERENCI SIRIKT 2010.

DATUM:

PODPIS STARŠEV:

Starši so bili tako o snemanju obveščeni in so dali dovoljenje za uporabo posnetkov v določene namene. Če kdo od staršev izjave ne bi podpisal, nastopa njegovega otroka ne bi posneli.

Na najino veselje, so straši vseh štiriindvajsetih otrok, ki obiskujejo najin razred, dovolili snemanje.

3. Z učenci se dogovorimo o pripravi govornega nastopa.
4. Učencem damo navodila za pripravo govornega nastopa.
5. Praktično jim prikaževa vsaka svoj govorni nastop.
Jaz jim opišem ježa tako, da v šolo prinesem igračko ježa in o njem pripovedujem tako, kot da govori ježek.

UVOD: (napoved koga bom predstavljala) Jaz sem jež.

OSREDNJI DEL: Živim v gozdu...

ZAKLJUČEK:

Učiteljica jim predstavi psa, s pomočjo plakata, na katerem so slike, ki jih je našla na internetu. Ob plakatu nam pripoveduje.

6. Dogovorimo se za
 - temo oz. vsebino (predstavitev živali),
 - učenec samostojno izbere žival, ki jo bo predstavil,
 - dolžino govornega nastopa: 10 povedi ali več,
 - čas izvedbe: čez en teden.

7. Dogovore obesiva tudi na oglasno desko, dodava še kriterije za ocenjevanje in še spodbudne besede: Uspešno pripravo na nastope vam želiva učiteljici Marija in Stanka!

2.2 PRIMER PRIPRAVE UČNE URE pri kateri smo uporabili kamero

Posnetke smo uporabili za analizo in za ocenjevanje govornih nastopov:

Slovenščina – neumetnostna besedila

Razred: 1. a

Teden: 19.teden

Ura:

Datum: 4.1. 2010

Učitelj: Marija Mežnarec, Stanka Rakar

Učna enota: GOVORNO NASTOPANJE

Cilji:

- Govorno nastopajo z vnaprej napovedano in pripravljeno temo.
- Tvorijo smiselno, zaključeno besedilo.
- Pred javnostjo govorijo čim bolj razločno, naravno in zborna.
- Vrednotijo govorni nastop in utemeljijo svoje mnenje.

Nastopajoči učenec:

- Vrednoti svoj govorni nastop in utemelji mnenje.
- Predstavi občutke.

Čas za izvedbo: vsak dan dva govorna nastopa v jutranjem krogu. En dan vnaprej se dogovorimo, kdo bo nastopal naslednji dan.

Učne metode: pogovor, pripovedovanje, poslušanje, poročanje, razlaga, demonstracija, branje, didaktična igra, sodelovalno učenje, opazovanje

Učne oblike: frontalna, individualna, skupinska

Učni pripomočki/sredstva: kamera, računalnik, projektor

2.3 Izvedba učne ure

Dejavnosti med govornim nastopom:

1. Učenca povabimo, naj izvede govorni nastop.
2. Učenci tiho spremljajo govorni nastop.
3. Ena od naju med govornim nastopom beleži opažanja. Po potrebi spodbuja nastopajočega in mu postavlja vprašanja.
4. Ena od naju govorni nastop posname.

2.4 Dejavnosti po govornem nastopu

1. Ogledamo si posnetek govornega nastopa.
2. Spodbudimo poslušalce k vrednotenju govornega nastopa.
3. Nastopajočega učenca pozovemo, naj sodeluje v pogovoru.
4. Učitelj spremlja pogovor med nastopajočim in poslušalci.

Kriteriji, s katerimi poslušalci vrednotijo govorni nastop:

A. SAMOSTOJNOST

1. Samostojno govorno nastopi z vnaprej pripravljeno temo.
2. Pri predstavitvi teme potrebuje vzpodbude.
3. Govorno predstavi temo s pomočjo učiteljevih vprašanj.

B. USTREZNOST PODATKOV

1. Posreduje podatke, ki ustrezajo naslovu poročanja.
2. Podatki so delno ustrezni.
3. Podatki ne ustrezajo naslovu poročanja.

C. KVALITETA GOVORNEGA NASTOPA

Govori: sproščeno/nesproščeno, tekoče/s premori, glasno/tiho, razločno/nerazločno, zborna/pogovorna, naravno/nenaravno.

Učence lahko dodatno opozorimo še na točko D in E, vendar tega ne ocenjujemo (morda samo tiste učence, ki obiskujejo dodatni pouk).

D. GOVORICA TELESA

Očesni stik s poslušalci, položaj rok, nog...

E. USTREZNA RABA PRIPOMOČKOV

2.5 Govorni nastopi – Slovenščina

1. OCENJEVALNO OBDOBJE

[illegible]

Tabela 1: Tabela, v katero beležimo opisne ocene.
Tabelo sva pripravili s pomočjo računalnika.

2.6 Dejavnosti nastopajočega učenca v pogovoru s poslušalci

1. Posluša vrednotenje in mnenja poslušalcev.
2. Izraža (ne)strinjanje z njimi.
3. Odgovarja na zastavljena vprašanja.
4. Predstavi svoje občutke.

2.7 Evalvacija po izvedenih govornih nastopih

1. Previsoka pričakovanje glede knjižne izreke.
2. Težave nekaterih otrok pri izvajanju govornega nastopa (trema, stik s poslušalci, prehitro in pretiho govorjenje).
3. Skupna ugotovitev: Otroci večinoma radi nastopajo.
4. V eni šolski uri lahko izpeljemo le nekaj govornih nastopov, kar pomeni, da je treba za izvedbo govornih nastopov v razredu načrtovati več šolskih ur.
5. Govorni nastopi morajo potekati v učilnici, opremljeni s potrebno informacijsko-komunikacijsko tehnologijo.
6. Otroci so radi analizirali in komentirali nastope sošolcev. Pri ocenjevanju govornih nastopov sošolcev so bili pozorni na vse predstavljene kriterije.

2.8 Anketa o uporabi virov

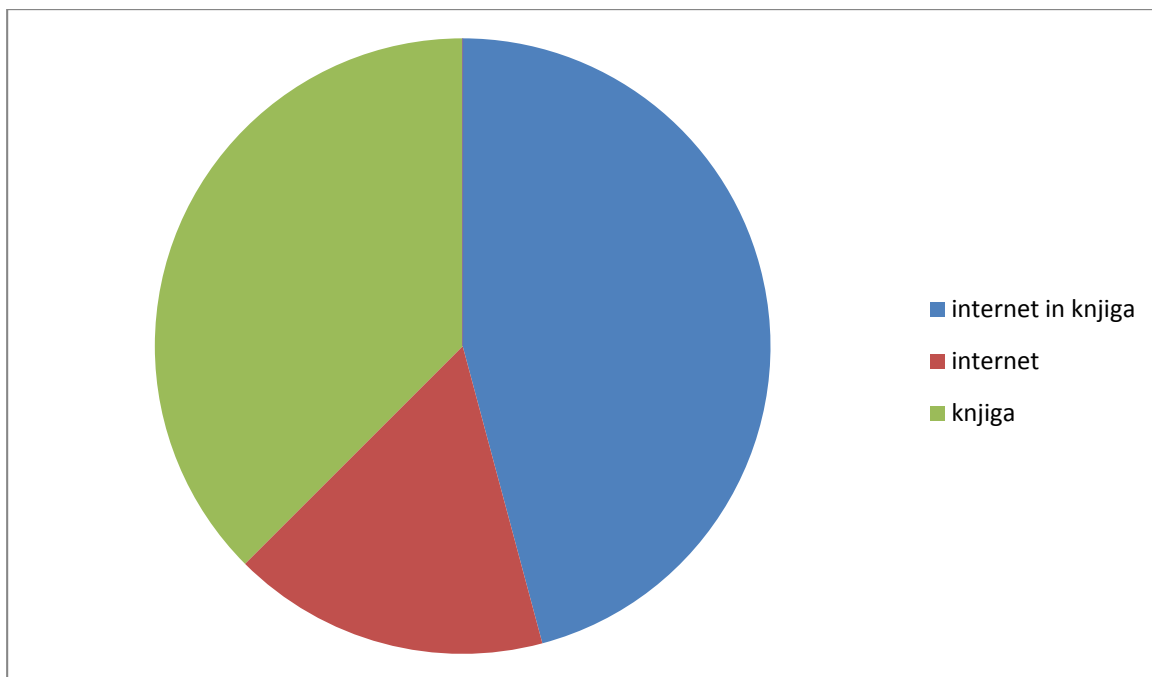
Vsem otrokom sva zastavili vprašanje:

Kje si našel informacije in gradivo za svoj govorni nastop?

Število vseh učencev v razredu: 24

Njihovi odgovori:

- Govorni nastop sem pripravljaj s pomočjo knjig in interneta (11 učencev).
- Govorni nastop sem pripravljaj s pomočjo interneta (4 učenci)
- Govorni nastop sem pripravljaj s pomočjo knjig (9 učencev)



Graf 1: Viri informacij in gradiva za govorni nastop

2.9 Primerjava govornih nastopov kjer smo uporabili IKT, s klasičnimi govornimi nastopi izpred prejšnjih let

Govorne nastope izvajamo in ocenjujemo vsako leto v prvi triadi. Letos sva se prvič odločili, da otroke spodbudiva k iskanju informacij preko različnih virov in da govorne nastope posnamemo in posnetke uporabimo pri analizi in ocenjevanju. Najine ugotovitve so bile:

- Učenci so se pri govornih nastopih prejšnja leta posluževali slikanic o živalih ali pa so slike izrezali iz revij, manj otrok se je posluževalo iskanja sličic prek interneta. Več učencev je pripravilo govorni nastop s pomočjo risbice živali, ki so jo sami narisali, letos pa je na najino vzpodbudo več učencev uporabilo internet.
- Obljubili sva jim, da bomo govorne nastope posneli, kar jih je motiviralo, da so se na govorne nastope še posebno skrbno pripravili; po najini oceni bolje kot prejšnja leta.
- Z govornimi nastopi sva bolj natančno seznanili tudi starše, ki so jim pomagali pri zbiranju podatkov o živalih in iskanju sličic. Nastali so zanimivi plakati, ki so bili otrokom v pomoč pri opisovanju živali.
- Ker sva nastope posneli in so si jih učenci lahko ogledali, je bila zelo zanimiva tudi analiza nastopov z učenci. Učenci so aktivno sodelovali v pogovorih in so opazili marsikaj zanimivega. Sami sebi so se ob gledanju nasmejali. Najbolj smešno se jim je zdelo, če se jim je ob govoru kaj zataknilo. Smešen se jim je zdel tudi posnetek njihovega glasu.
- Ker je vsak otrok videl samega sebe, je lahko vsak ocenjeval tudi svoj nastop. Prejšnja leta so lahko nastope ocenjevali le drugi otroci in učiteljica.

3 ZAKLJUČEK

Pri pripravi govornega nastopa so se otroci v veliki meri posluževali pridobivanja informacij s pomočjo interneta. Zdi se nama pomembno, da jih že zgodaj naučimo, da se računalnik lahko uporablja tudi v tovrstne namene, ne pa le za zabavo in sproščanje (igranje igrice, pošiljanje pošte). Informacije in gradivo, ki so ga otroci našli na internetu, so uredili in uporabili pri pripravi govornega nastopa. S slikami, ki so jih našli in natisnili, so izdelali zanimive plakate.

Govorne nastope smo posneli in posnetke uporabili pri analizi. Otroci so si tako lahko ogledali, kaj je bilo dobro, kaj slabo in ocenili, kaj bi naslednjič popravili. Ob ogledu posnetkov svojih govornih nastopov so se zelo zabavali.

Tovrsten pristop bi lahko uporabili še marsikje drugje: pri ocenjevanju pevskega nastopa, pri deklamaciji pesmi ... V višjih razredih bi govorni nastop lahko nadgradili še s predstavitvijo v programu PowerPoint.

Viri

Kordigel M., Saksida I., 2002. Učni Načrt Slovenščina: program osnovnošolskega izobraževanja. Ljubljana, Ministrstvo za šolstvo znanost in šport.: Zavod RS za šolstvo.